

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра загальної екології, радіобіології та безпеки життєдіяльності
Кафедра охорони праці та біотехнічних систем у тваринництві

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

декан факультету землевпорядкування
доктор економічних наук, професор

Тарас ЄВСЮКОВ
“ 11 ” Травня 2024 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри охорони праці та
біотехнічних систем у тваринництві
Протокол № 11 від “ 10 ” 05 2024 р.

Завідувач кафедри
(Василь ХМЕЛЬОВСЬКИЙ)

на засіданні кафедри загальної екології,
радіобіології та безпеки життєдіяльності

Протокол № 11 від “ 22 ” 05 2024 р.

Завідувач кафедри
(Алла КЛЕПКО)

”РОЗГЛЯНУТО ”

Гарант ОП ОП «Геодезія та землеустрій»

(Іван КОВАЛЬЧУК)

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Безпека праці і життєдіяльності**

Галузь знань 19 Архітектура та будівництво

Спеціальність 193 «Геодезія та землеустрій»

Освітня програма «Геодезія та землеустрій»

Факультет (НН) землевпорядкування

Розробники: доц., к.с.-г.н. Зубок Т.О.; доц., к.с.-г.н. Кудрявицька А.М.

Київ – 2024 р.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра загальної екології, радіобіології та безпеки життєдіяльності

Кафедра охорони праці та біотехнічних систем у тваринництві

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

декан факультету землевпорядкування
доктор економічних наук, професор

_____ Тарас ЄВСЮКОВ _____
“ _____ ” _____ 20__ р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри охорони праці та
біотехнічних систем у тваринництві

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри
_____ (Василь ХМЕЛЬОВСЬКИЙ)

на засіданні кафедри загальної екології,
радіобіології та безпеки життєдіяльності

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри
_____ (Алла КЛЕПКО)

”РОЗГЛЯНУТО ”

Гарант ОП «Геодезія та землеустрій»

_____ (Іван КОВАЛЬЧУК)

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Безпека праці і життєдіяльності**

Галузь знань 19 Архітектура та будівництво

Спеціальність 193 «Геодезія та землеустрій»

Освітня програма «Геодезія та землеустрій»

Факультет (ННІ) землевпорядкування

Розробники: доц., к.с.-г.н. Зубок Т.О.; доц., к.с.-г.н. Кудрявицька А.М.

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни **Безпека праці та життєдіяльності**

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Бакалавр</i>	
Спеціальність	193 «Геодезія та землеустрій»	
Освітня програма	«Геодезія та землеустрій»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	4	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>залік</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	2	
Семестр	2	
Лекційні заняття	<i>30 год.</i>	
Практичні, семінарські заняття	<i>45 год.</i>	
Лабораторні заняття	<i>- год.</i>	
Самостійна робота	<i>60 год.</i>	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>4 год.</i>	

1. **Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни**

Мета полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій і природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також здатності ефективно керувати безпекою праці, враховуючи пріоритет життя та здоров'я працівників над результатами виробничої діяльності, з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду

Завдання передбачає формування знань, умінь та навичок вирішувати

професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях.

Здобувачі вищої освіти, після вивчення курсу "Безпека праці і життєдіяльності", мають оволодіти комплексними загальнокультурними та професійними компетенціями з питань безпеки життєдіяльності та безпеки праці, що відповідають їхній спеціальності, для ефективного вирішення завдань, пов'язаних із забезпеченням безпеки та здоров'я персоналу у виробничих умовах та в небезпечних ситуаціях.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК01. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК10. Здатність здійснювати безпечну діяльність.
- ЗК13. Здатність зберігати, примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії, закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу й суспільство, а також в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для відпочинку та ведення здорового способу життя.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.
- СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН5. Застосовувати концептуальні знання природничих і соціально-економічних наук при виконанні завдань геодезії та землеустрою

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти;
- скороченого терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти.

Безпека життєдіяльності

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Принципи забезпечення безпеки життєдіяльності														
Тема 1. Категорійно-	1	3	1				2							

понятійний апарат з БЖД, таксономія небезпек.													
Тема 2. Кількісна оцінка небезпеки		4		2			2						
Тема 3. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки.	2	8	2	2			4						
Тема 4. Людина - відкрита біоенергетична та духовно-інформаційна система.	3	6	2				4						
Тема 5. Типові моделі реакцій людей у випадку екстремальних ситуацій		3		2			1						
Тема 6. Техногенні небезпеки та їхні наслідки	4	6	2	2			2						
Разом за змістовим модулем 1		30	7	8			15						
Змістовий модуль 2. Організаційно-функціональна структура та методологія безпеки													
Тема 7. Соціально-політичні небезпеки, характеристики.	5	4	1	2			1						
Тема 8. Соціальні та психологічні фактори ризику.	6	7	1	2			4						
Тема 9. Застосування ризик орієнтованого підходу для побудови моделей виникнення НС.		6	2				4						
Тема 10. Менеджмент безпеки, структура захисту у НС.	7	6	2	2			2						

Тема 11. Управління силами та засобами ОГ під час НС.	8	7	2	1			4						
Разом за змістовим модулем 2	30	8	7				15						
Усього годин	60		15	15			30						
Курсовий проект (робота)			-	-	-		-		-	-	-		-
Усього годин			-	-	-		-		-	-	-		-

Безпека праці

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. <i>Правове і нормативне регулювання охорони праці.</i>														
Тема 1. Законодавство України про охорону праці	1	7	1	2			4							
Тема 2. Організація служби охорони праці.	2	7	1	2			4							
Тема 3. Організація розслідування нещасних випадків.	3	7	1	2			4							
Тема 4. Організація навчання з охорони праці.	4	7	1	2			4							
Разом за змістовим модулем 1	28		4	8			16							
Змістовий модуль 2. <i>Практична організація безпеки праці</i>														
Тема 1. Травматизм, причини,	5	4	2	2			2							

профілактика.													
Тема 2. Шкідливі фактори виробничого середовища	6	4	0.5	2			2						
Тема 3. Вибір засобів індивідуального захисту	7	4	0,5	2			4						
Тема 4. Основи електробезпеки та пожежної безпеки	8	2	1	1			4						
Разом за змістовим модулем 2	25		4	7			14						
Усього годин	60		8	15			30						
Курсовий проект (робота)			-	-	-		-		-	-	-		-
Усього годин			-	-	-		-		-	-	-		-

3. Теми практичних занять (Безпека життєдіяльності)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Ризик як кількісна оцінка небезпеки <i>Практичне заняття №1</i> Статистична оцінка небезпечних і шкідливих чинників для життя людини	2
2	Природні небезпеки та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки <i>Практичне заняття №2.</i> Визначення рівня метеочутливості людини	2
3	Природні небезпеки. Біологічні небезпеки. <i>Практичне заняття №3</i> Інфекційні захворювання. Епідемії. Пандемії. Імунітет. Правила поведінки населення при проведенні ізоляційно-обмежувальних заходів.	2
4	Типові моделі психофізіологічних реакцій людей у випадку екстремальних ситуацій <i>Практичне заняття №4.</i> Визначення психофізіологічних властивостей людини та	2

	вплив їх на безпеку	
5	Техногенні небезпеки та їхні наслідки Пожежна безпека <i>Практичне заняття №5</i> Аналіз небезпеки під час роботи зі шкідливими та вибухопожежонебезпечними речовинами	2
6	Тема. Техногенні небезпеки та їхні наслідки. <i>Практичне заняття № 6.1.</i> Визначення CO ₂ у навчальній лабораторії; <i>Практичне заняття №6.2.</i> Шумове забруднення атмосфери в містах та коефіцієнт його соціальної небезпеки	2
7	Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Хімічна безпека. <i>Практичне заняття №7.</i> Екологічна оцінка ризику. Визначити екологічну оцінку ризику застосування пестицидів у різних кліматичних зонах України	2
8	Соціальні та психологічні фактори ризику <i>Практичне заняття №8.</i> Соціальне середовище. Визначення типів поведінки особистості у конфліктній ситуації	1
	ВСЬОГО	15

Теми практичних занять (Безпека праці)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Практичне заняття №1</i> Організація навчання з питань охорони праці при використанні	2
2	<i>Практичне заняття №2.</i> Організація розслідування нещасних випадків на виробництві	2
3	<i>Практичне заняття №3</i> Вимірювання параметрів мікроклімату. Визначення концентрації шкідливих парів та газів в повітрі робочої зони.	2
4	<i>Практичне заняття №4.</i> Вимірювання рівнів освітленості робочих місць	2
5	<i>Практичне заняття. №5</i> Вибір засобів індивідуального захисту для працівників.	2
6	<i>Практичне заняття № 6</i> Первинні засоби пожежогасіння на підприємствах.	2
7	<i>Практичне заняття №7</i> Домедична допомога	2
	ВСЬОГО	15

4 Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Практичне заняття №1. Статистична оцінка небезпечних і шкідливих чинників для життя людини	4
2	Практичне заняття №2. Розрахунок біологічного віку та темпу старіння	2
	Практичне заняття №3. Інфекційні захворювання	4
	Лабораторне заняття №4. Визначення основних психофізіологічних властивостей людини та їх вплив на безпеку	2
	Практичне заняття №5. Аналіз безпеки хронічного отруєння ртуттю	2
	Практичне заняття № 6. Розрахунок мікроклімату закритих приміщень	4
	Практичне заняття №7. Біоритми та їх роль у збереженні здоров'я людини	4
	Практичне заняття №8. Порядок дій при виникненні надзвичайних ситуацій	4
	Практичне заняття №9. Розслідування нещасних випадків невиробничого характеру.	4
	Практичне заняття № 10 для самостійного опрацювання. Вимоги до якості харчових продуктів. Раціональне та здорове харчування	2
	Вивчення тем, що виносяться на самостійне опрацювання;	8
	Підготовка для виступів на семінарах, круглих столах, наукових конференціях	6
	Написання рефератів і доповідей	8
	Підготовка до підсумкової атестації.	6
...	ВСЬОГО	60

5 Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- захист практичних робіт;

6 Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);

- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);

7 Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- командні проєкти;
- реферати, есе;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах

8 Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

9 Навчально-методичне забезпечення

електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=455> <https://elearn.nubip.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=143061>);

- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;

10 Рекомендовані джерела інформації

- 1 Піскунова Л.Е. Бондарь В.І., Зубок Т.О. Безпека праці та життєдіяльності: Підручник. Київ, 2022. 396с.
- 2 Піскунова Л.Е. Робочий зошит для практичного вивчення дисципліни Безпека праці та життєдіяльності студентами денної та заочної форми навчання. Київ, 2023. 110 с.
- 3 Піскунова Л.Е. Методичні рекомендації для вивчення та проведення практичних робіт з дисципліни Безпека праці та життєдіяльності студентами денної та заочної форми навчання. Київ, 2023. 101с.
- 4 Piskunova L., Bondar V. Labor safety and vital activity for students of English groups: Workbook of course. Kyiv. 2019, 202 p.
- 5 Piskunova L. Bondar V. Labor safety and life protection: Study guide. Kyiv. 2020, 306 с.
- 6 Piskunova L., Zubok T. Safety of work and Life: Training manual for the discipline. Kyiv. 2021. 219 p.
- 7 Войналович О.В. Вимірювання параметрів вібрації: Методичні вказівки щодо виконання лабораторної роботи. Київ, 2020. 18 с
- 8 Войналович О.В. Методи планування витрат на охорону праці: Методичні вказівки щодо виконання практичної роботи. Київ, 2019. 18 с.
- 9 Войналович О.В. Визначення параметрів виробничого шуму: Методичні вказівки щодо виконання лабораторної роботи. Київ, 2019. 16 с.
- 10 Білько Т.О. Домедична допомога на підприємстві: Методичні вказівки щодо проведення ділової гри. Київ, 2020. 18 с.
- 11 Піскунова Л.Е., Прилипка В.А., Зубок Т.О. Безпека життєдіяльності: Підручник. Київ, 2012. 222с. (Гриф Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, лист 1/11-4540 від 03.06.2011).
- 12 Піскунова Л.Е., Прилипка В.А., Зубок Т.О. Безпека життєдіяльності: Підручник. Київ, 2017. 456с.
- 13 L.Piskunova L., Bondar V. Labor safety and vital activity: Hanbook for the practical study of course for of English groups. Kyiv, 2022. 220 p.
- 14 Яремко З.М. Безпека життєдіяльності: навч. посіб. Київ, 2011. 315 с.
- 15 Основи охорони праці: Підручник / Ткачук К.Н. та ін. Київ, 2018. 448с.
- 16 Основи охорони праці / Запорожець О.І. Протоєрейський О.С., Франчук Г.М., Боровик І.С. Київ, 2019. 264с.
- 17 Основи охорони праці /Березуцький В.В. та ін. Чернігів: Факт, 2020. 480с.
- 18 Войналович О.В. Працезахоронні засади у схемах, таблицях і графіках: навч. Посібник. Київ: Основа, 2020. 144с.
- 19 Кудрявицька А.М. Білько Т.О. Основи охорони праці: навч. посіб. Київ: НУБіП України, 2017. 232 с.
- 20 Безпека життєдіяльності. Основи охорони праці: навч. посіб./ Яворовський, О.П. та ін. Київ: «МЕДИЦИНА», 2015. 232 с.
- 21 Безпека життєдіяльності: Журнали за 2017-2023 роки.
- 22 Інформаційні ресурси
- 23 Електронний курс з дисципліни : «Безпека праці та життєдіяльності»(Безпека життєдіяльності). URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=455>
- 24 Електронний курс з дисципліни : «Безпека праці та життєдіяльності»(Охорона праці). URL: <http://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=791>
- 25 Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://portal.rada.gov.ua>

- (дата звернення: 25.06.2022).
- 26 Офіційний веб-сайт МОЗ України. URL:<https://moz.gov.ua> (дата звернення: 20.03.2023).
  - 27 Офіційний сайт Держпраці. URL:<https://dsp.gov.ua> (дата звернення: 15.05.2023).
  - 28 Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. URL:<http://www.mon.gov.ua> (дата звернення: 11.02.2023).
  - 29 Офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України. URL:<http://www.mns.gov.ua> (дата звернення: 18.05.2023).
  - 30 Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України. URL:<http://www.social.org.ua> (дата звернення 22.02. 23)